

Napirendem:

Borsod idegenforgalma

A napokban a Borsod megyei és a Miskolc városi Tanács végrehajtó bizottsága együttes ülésen tárgyalta meg a megye idegenforgalmának helyzetét.

Az ülés egyöntetűen megállapította: korántsem használjuk ki adottságainkat, éppen ezért rendkívül sok a tennivalónk. Mintha

zárt burok

venné körül idegenforgalmunkat, „hatásosan” elszigetelve mindentől, amivel az eredményes, sikeres munka éppen együttműködést kívánna. Egyáltalán nem kielégítő például a kulturális, vagy a sport-szervekkel meglévő kapcsolat... Idegenforgalmunknak, gazdasági szerepén kívül, fontos feladata az is, hogy a külföldiek előtt, főképpen a nyugati országok turistái előtt bemutassa szellemi életünk termékeit, kulturális tevékenységünk eredményeit. Többnek kell érte, hogy azok a nyugatiak, akik a „chikos”, a „gulasch”, a „fokosch” romantikájából ismernek bennünket, ismerjék meg a valót is, népünk kultúrájának, alkotó képességének eredményeit. Legáltalában kapjanak mindezekből izelítőt.

Kevés a tájékoztatás, a propaganda, nem elég megyénk, városunk nevezetességeinek ismertetése, a külföldiek, de még a belföldiek sem tudják kellő módon tájékoztatni arról, hogy nálunk, Borsodban mit érdemes megnézni. És arról sem: merre, hogyan lehet megtalálni.

Miért kampány

az idegenforgalom? Igaz, hogy a nyári hónapokban mindig is több a turista, de Borsod gazdag természeti szépségei, sajátosságai az év más szakáiban is tudnának élményt nyújtani az idegeneknek. Gondoljunk csak az őszi Bükk szépségeire! Zempléne! A hegyaljai szüretre! A téli síutakra, kirándulások lehetőségeire. Gondoljunk csak a nemrég épült sátoraljuhelyi sípályára, mely pártját ritkítja az országban.

Kellő ötletességgel, szervezéssel a téli hónapok idegenforgalmán is lendíthetünk. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, amit mi már természetesen veszünk, megszokunk, itt élünk: megyénk rendkívül gazdag természeti szépségekben, történelmi hagyományokban, műemlékekben, sehol másutt nem látható dolgokban. Például az ország déli részén élő embernek a téli, havas hegy látványa is élmény.

Sokan foglalkoznak nálunk idegenforgalommal. Különböző bizottságok alakulnak, itt is, ott is elhangzanak tervek, javaslatok, melyeknek jelentős része fantasztikum, irreális. Nos, az idegenforgalom kérdéseinek rendezése

nem a bizottságok feladata

Természetes, hogy a társadalmi szervek, a különböző bizottságok szerepe is fontos, vagy fontos lehet megalapo-

A „beképzelt öregúr”

A 90 esztendőes Somerset Maugham nemrégiben titkárával, Alan Searle-lel Münchenbe utazott, hogy felkeresse ifjúkori emlékeit. Visszatérte a pályaudvar vártermében a titkár egy kis időre eltávozott, miközben az író elcsevegett egy idősebb amerikai hölgygel, aki szintén a vonatra várt. A titkár visszajövet megköszönte az idős hölgynek, hogy elszórakoztatta Maughamot, mire az így válaszolt: „Igazán örömmre szolgált, igazán aranyos bácsika, és ami a legmulatságosabb, Somerset Maughamnak képzeli magát.”

zott, reális javaslatok előterjesztésében. De a kérdés egészének megoldása az arra hivatott állami szervre vár. Teljes súlyával, teljes felelősségével együtt.

Ez a felelősség pedig igen nagy és mind nagyobbá válik. A statisztika szerint, tavaly 123 611 külföldi jött megyénkbe határállomásainkon. A Borsodba látogató külföldiek száma ennél természetesen nagyobb, hiszen nem mindenki a mi megyénk határállomásán érkezett hozzánk. A két tanács végrehajtó bizottságának együttes ülése feladatul tűzte

ki az Idegenforgalmi Hivatal elé a

dúsabb fantáziával

elkészítendő programot. Olyan program elkészítését, amely az eddiginél jobban kihasználja megyénk adottságait. Ezt követeli a külföldi és a belföldi turisták évről évre növekvő száma, amely azonban még mindig nem olyan magas, hogy elégedettek lehetnének. De növekszik. Szükséges, hogy idegenforgalmunk ellátásának színvonala is emelkedjék, programja gazdagodjék.

A mélységek csodáinak feltárói

Hivatásos tudósok, lelkes aktívok, izgalmat kereső diákok, a természet szépségeit kedvelő, rejtelmeit kutató munkások ezrei járják a mészkőhegyek mélyeit. A mélységek csodái az ország minden részén vonzzák a kutatókat, a finom művi cseppköalkotások rajongóit.

Ahol csak barlangok kialakulására alkalmas mészkőhegyek léteznek, ott mindenütt szorgoskodnak a kutatók is. A pécsek a Mecsek barlangjait, a veszprémiek, a pannonhalmiak, a székesfehérváriak a Bakony, a balatonfűviek a Balatonfelvidék barlangjainak rejtelmeit kutatják, tárják fel. Az oroszlanji bányászok a Vértessben, a dorogiak a Strázsa hegyen tevékenykednek eredménytel. A Bükk gazdag barlangvilága, Aggtelek, a megye számos helyén található, hihetetlenül érdekes barlangrendszer nemcsak a borsodi, hanem más megyék kutatóit is állandóan vonzza. A magyar barlangkutatók közül néhányan nemrégiben Indonézia karsztvidékeire

Részlet az aggtelek-jósvafői Baradla-barlangból

utaztak, és hamarosan indul rendezik meg Jugoszláviában expedíció Lengyelországba, a IV. Barlangkutató Világ-Csehszlovákiába, Romániába, Jugoszláviába, Bulgáriába, Franciaországba is. Az idén vesz részt.

Az élelmes pszichiáter

Egy párizsi pszichiáterről azt tartják, hogy nagytudású ember, de elsősorban a saját zsebéből tud gondoskodni. Az az anekdota kering róla, hogy egyik pácienséhez így szólt: „A konzultáció száz frankba kerül és két kérdés felvetésére jogosítja önt.” — „Száz frank két kérdésért, nem lesz ez kisse sok?” — szölt megdöbbenve a páciens. — „Lehet, hogy sok. Mi a második kérdése?”

Csendélet

Foto: Balogh Géza

Hogyan lehet megtörni a baktériumok ellenállását az antibiotikumokkal szemben?

Ezzel a kérdéssel a biológusok azóta foglalkoznak, amióta ellenálló baktériumfajták keletkeztek az antibiotikumokkal szemben. Egy nyugat-ausztráliai egyetem három mikrobiológusának most sikerült kimutatnia, hogy magas hőfoknál a baktériumok elvesztik ellenálló képességüket, legalábbis egyenlő antibiotikummal szemben.

A hevítéses eljárás sikerességét azzal magyarázzák, hogy a baktériumok penicillinázát termelnek ki az antibiotiku-

mok elleni harcban, ennek a terméknek a kifejlődése azonban összefügg a baktériumok alapélettani folyamataival, az úgynevezett plazmidokkal a jelenlétével. E plazmidok a baktériumban körülbelül olyan szerepet töltenek be, mint az emberi sejtekben a gépek. A baktériumok osztódásánál azonban amennyiben magas hőfokon megy végbe, a plazmidok nem kerülnek át az osztódással létrejött új baktériumba, tehát nem is fejlődhet ki az ellenálló képesség az antibiotikummal szemben.

Vér Andor:

BÚCSÚ

Részlet egy készülő önéletrajzi regényből

Zsemben volt a harmadik osztályú hajója egy Conte Grande nevű olasz hajóra, amely 1938. augusztus 18-án indul Genuából Buenos Airesbe. Már csak a legnehezebb volt hátra: a búcsú a családtól. Néhány napra hazautaztam Miskolcra a szüleimhez. A testvéreim is, akik nem laktak Miskolcon, mind odajöttek: Bözsi Bukarestből, Judit és Miklós Pestről. A szüleimmel és két Miskolcon élő testvéremmel, Laciával és Zsuzsival együtt volt a család: mama, apa és a hat „gyerek”. Utoljára volt együtt. De akkor élt még nem tudtam. Jövő életem bizonytalansága szorongással töltött el, mégis csökönyösen bizakodtam abban, hogy néhány év múlva olyan világ lesz Magyarországon, hogy hazajöhetek és viszontláthatjuk egymást. De mi lesz addig? Bizonyosra vettem, hogy Hitler hamarosan háborúba sodorja a világot — 1938. nyarán ezt minden látnoki képesség nélkül előre lehetett látni — de, hogy milyen méretű és lefolyású lesz ez a háború, milyen kihatással lesz a szüleim és testvéreim sorsára, természetesen nem tudtam és nem is tudhattam. Nagyon felfélttem őket s nagyon fájt a szívem értük.

Most, amikor oly sok év távolából visszagondolok erre a búcsúra, s meg akarom írni, bizonyítékot keresek arra, hogy elvonatkoztatni magamat a té-

nyektől, amelyeket hét év múlva levélben közöltek velem a testvéreim. Akkor nem tudtam, hogy a búcsú végleges lesz, mert 44-ben náci gyilkosok ölik meg (maig sem tudom, hol) mamát és apát, s nyilas gazfickók dúlják fel és fosztják ki a családi házat, amelyben gyermekkoromat töltöttem.

Akkor nyugalmat és jókedvet erőltetve magamra mondtam el az öregeknek, hogy miért megyek el, miért ilyen messzire, s miért egyedül, bár persze a feleségemnek és lányomnak igyekeztem megszerezni majd a beutazási engedélyt, hogy minél előbb utána jöhessenek. Mialatt beszéltem, komolyan, bölögtatva hallgattak, de mama szeméből könnycseppek gördültek ki, apa pedig köhécselt, köszörült a torkát, igyekezett erős maradni. Mégis remegett a hangja, amikor megkérdezte: „De mit fogsz csinálni kint, édes fiam, hiszen a nyelvet sem ismered?” Könnyedén azt válaszoltam, hogy dolgozni fogok, mindegy, hogy mit, a nyelvet pedig, már mint a spanyol nyelvet, megtanulom. „Mindent megtanulok én, édesapám, amire szükségem van — tettem hozzá — csak egyet nem: a megalázkodást. Ezért megyek el.” Mama hangja el-csuklott a sírástól: „De miért mész a világ másik végére, Bandikám? És miből fogsz élni? És mikor jössz haza?” Nevetve öleltem meg.

(Keservesen nehéz volt nevetnem.) „De anyukám, még el sem mentem. Tessék vidám arcot vágni. Ráér sírni, ha elmegyek. Akkor sem muszáj. Egy-két év múlva visszajövök, az aranylakodalmukon velem járja majd a csárdást”. — Mama könnyein keresztül fel-fénylött a mosoly. Majd újra elpiyeredett: „Nagyon féltetek, Bandikám.” Apa újra megszöve a hangját: „Hát nagy fába vágta a fejszéjét, fiam. Adja isten, hogy jól sikerüljön a vállalkozásod”. — Az ő hangja is elcsuklott.

Ekkor sorompóba léptek a testvéreim. Vigasztalták az öregeket, hogy jól tesszem, ha elmegyek, igyekeztek jó kedvre hangolni őket. „Életének ez a legokosabb cselekedete” — tette le a garast Bözsi. — „Ne féltsd Bandit, Tusikám — simogattam mamát Judit — ha költő is, azért nem elveszett ember” — „Jó jó — szíjogott mama — de mit fog csinálni?” — „Fuvarozni fog, ha van esze” — vágta rá Laci, akinek szállítási vállalatja volt Miskolcon. „És, ha a fuvarozáshoz még sincs esze?” — kérdezte Zsuzsi, a legkisebb húgom, aki akkor született, amikor én az olasz fronton voltam. „Akkor eladja a verseit az indiánoknak” — jelentette ki határozottan Miklós. „Feltéve, ha előbb megtanítja őket olvasni magyarul — jegyezte meg apa. „Majd megtanítja — je-

lentette ki Bözsi — Itt előbb utóbb úgyis kiűtnék a tollat a kezéből. A költőnek pedig olvasóra van szüksége”. — „Tévedsz Bözsikém” — szólt meg Laci. — A költőnek meg kell lennie a szüksége. Versírából sem itt, sem ott nem lehet megélni, szállításból annál inkább. Ha megengeditek, szállítási vállalatot buenos airesi fiókjának a megalakítására felajánlok Bandinak háromszáz pengőt.

Nagy családi taps és nevetés fogadta a felajánlást. Laci elővette a pénztárcáját. Lefogtam a kezét. „Ráérsz még — mondtam — És ha kevés lesz a pénz a fiókvállalat megalapításához? — „Akkor lemondok a fiókvállalatról”. — „De én nem a háromszáz pengőről”.

Ezen mindnyájan nevetünk. Én legkivált azért, hogy ne sírjak. Belémvágta keselyű karmai a lelkiismeretfurdalás. Most először éreztem megfutamodásnak a távozásomat. Először szólt meg bennem a belső hang: maradj! Ők féltek, rettegve gondoltak arra, mi minden történhet velem ott a világ másik végén, én pedig cserbenhagyom őket. Talán nem lesz semmi baj, talán minden jóra fordul, de... Apa hatvankilenc éves. Erős, robusztus ember, ha bírkóznék vele, bizonyosan földhöz temetene ma is. Mama öt évvel fiatalabb, nagyjából egészséges, de némi bajok vannak a veséjével. Akárhogyan is: öregek. Megtörténhet, hogy ha egyszer mégis hazavergődöm, nem találom már őket életben. Rettenetes és legyűrhetetlen önérzetem hajszol ki a messze idegenbe. — Tipord szét az önérzetedet és maradj — sügt a belső hang. Nem maradtam — ellenkeztem — Különben sem csak az önérzetemről van szó. Hanem miről? Arról, hogy a feleségem és a lányom... Őket akarom kimen-

teni... Nem, nem látok rémeket... abból a pokolból akarom kimenteni őket, amelyet most készítenek elő. Nem maradhatok, mennem kell. De hazajövök, újra együtt leszünk mindnyájan s olyan dárídót csapunk, hogy... És... és ha mégsem jövök haza? Vagy hazajövök s már csak sírjukat találom az avasi temetőben?

Három napig voltam Miskolcon. Mama dédelgetett s kedvence ételeimet főzte: töltött káposztát, túrós csuszát, mákos lecsót. Úgy életem, mint hal a vízben. Mint hal, mely tudja, hogy hamarosan szárazra dobják... Nyugtalan voltam, jártam a város, búcsúztam az emlékeimtől. Végigmentem a Szemere utcán, felnéztem az erkélyre, ahonnan hajdan, siheder koromban egy barna kislány kacérkodott velem. Olyan áhitattal néztem fel rá, amilyent sem azelőtt, sem azután nem éreztem soha. Ő volt az első szerelmem, hozzá írtam első verseimet. Oh, ez a város, örömeim és fájdalmaim, lázadásaim és megaláztatásaim, reményeim és csalódásaim, nagyratörő fényes álmaim és fekete kétségbeeséseim forrón imádozt és ádázul gyűlöltem, csúf és gyönyörű város! Csatangoltam a miskolci „Broadway”-n, a Széchenyi utcán, ahol majdnem mindenkit ismertem s majdnem mindenki ismert. Itt az öreg színház, amelynek kasszálójáról hallgattam egykor Hoffmann meséit s néztem Palágyi Lajost A bíboros remek alakításában. S a színház árkádjai, amelyek alatt elvonultak a korzó csicsergő, csitri lányai s mi möhön, vetkeztető tekintettel néztük bokájukat s gömbölyödő mellüket. A Korona szálloda, az Erzsébet tér Kossuth szobrával és az uszodával, ahol Lajos bácsi, a nagy bajszú úszómester kótélen lógatott a vízbe és harsány hangon diktálta az úszómozdulatokat. A tér háta mögött az Ávas a teme-